

La música de l'Arxiu

La cantata *Qué soberano prodigio* de Tomàs Milans

Josep Maria Gregori i Cifré

*The music of the Archive.**The song Qué soberano prodigio by Tomàs Milans*

El fons de la capella música de la parròquia de Sant Pere i Sant Pau de Canet és d'una singularitat excepcional. Comprèn més de 2.000 obres que daten del segle XVII fins a principis del segle XX. És considerat com un dels arxius més importants del barroc musical hispànic pel repertori de compositors dels segles XVII i XVIII. És amb l'objectiu de difondre aquest valuós patrimoni, que us presentem la fitxa descriptiva de la partitura que periòdicament s'exposa a la Casa museu, com a mostra singular d'aquest fons documental. Presentem la primera partitura exposada: una cantata de Tomàs Milans i Godayol, figura cabdal per entendre la creació del fons de la capella de música

Paraules clau: música, barroc, Tomàs Milans, segle XVIII, capella de Música, Arxiu, partitura

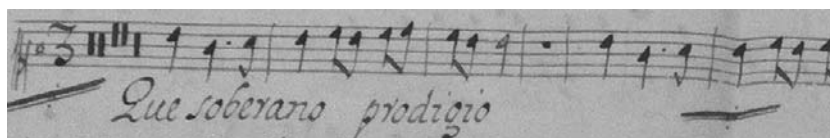
The collection of the Capella de Música of the Parish of Sant Pere and Sant Pau in Canet is exceptionally unique. It contains more than 2,000 works which date from the 17th to the 20th centuries. The collection is considered to be one of the most important archives of Hispanic Baroque Music due to the range of 17th and 18th century composers represented in it. With the aim of disseminating this valuable heritage and as an example of the uniqueness of this collection, this article presents a description of the index card of one of the sheets of music that are periodically exhibited in the Casa museu in Canet. The piece in question is the first one exhibited there: a cantata by Tomàs Milans i Godayol, a seminal composer whose work helps us to understand the creation of the collection of the Capella de Música.

Key words: music, baroque, Tomàs Milans, 18th century, Capella de Música, Archive, score

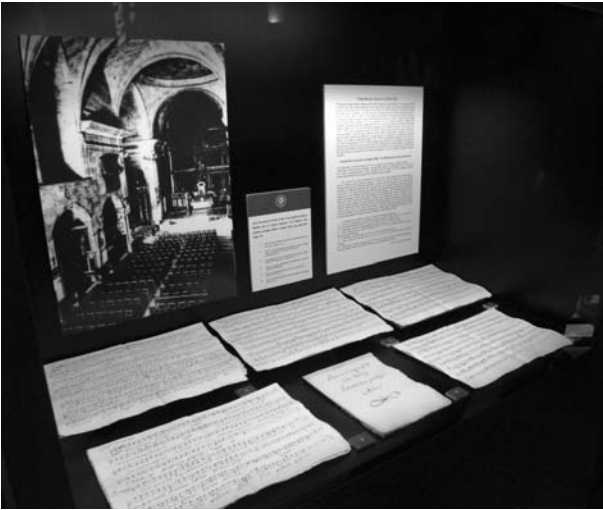
Cantata *Qué soberano prodigio* de Tomàs Milans

Bona part del repertori de les obres del barroc que formen part de l'arxiu de la capella de música de Canet s'explica, probablement, per la tasca de recopilació del compositor canetenc Tomàs Milans i Godayol (1672-1741), que fou mestre de capella del Palau de la Comtessa de Barcelona, entre 1705 i 1714. Es tractava de l'única capella nobiliària i una de les més destacades, que tenia una relació intensa amb la Cort espanyola i els

centres musicals hispànics més rellevants. Des de la seva posició de mestre de capella podia copiar o fer copiar la majoria de partitures que devien arribar a aquella capella nobiliària i que després, eren trameses a Canet. La tasca d'aportar partitures a la capella de Canet la continuaria el seu nebot i fillol, Tomàs Milans i Campús, que també era músic i compositor. És a causa del paper important que tingué Tomàs Milans en la creació d'aquest arxiu, que a l'hora d'endegar el cicle d'obres musicals exposades a la Casa museu Lluís Domènech s'ha volgut començar amb una partitura d'aquest autor canetenc, concretament la cantata *Qué soberano prodigio* (Ref: CMar Aut-559). Es tracta d'una obra inèdita que també ha estat editada musicalment.

Incipit de la partitura (Arxiu Parroquial de Canet de Mar)

Exposició de la partitura a la Casa museu (AP/Ajuntament)

Fitxa descriptiva:

Referència:

Arxiu Parroquial de Canet de Mar. Fons Capella de Música, Número: Aut-559. Duo a la Virgen Santísima / Con Violines / Qué soberano prodigio. Milans. Cantata.

Autor i biografia:

Tomàs Milans i Godayol (1672-1742). Fill de Marc Antoni Milans i Macià (1625-1708), nasqué a Canet de Mar el 7 de març de 1672. A l'entorn del 1680, aproximadament, sant Josep Oriol l'acollia a casa seva a Barcelona amb Carles, el seu germà gran, els quals es van formar amb Felip Olivelles a la capella de música del Palau de la Comtessa. La tutoria del sant envers els germans Milans degué concloure a l'entorn de l'any 1685. El 1699, Tomàs Milans es desplaçà a Cartagena amb altres músics de la capella del Palau, mentre creixia la fama del seu bon art com a tenor i arpista. Aquell mateix any es jubilà Felip Olivellas i el 22 de novembre de 1701, Milans prengué possessió del magisteri d'aquella important capella barcelonina, la qual regí durant el període austriacista. Durant la tardor de 1714, li fou concedit el magisteri de la catedral de Girona. El seu pas, entre 1714 i 1735, per la capella musical de Girona formà un llarg estol de músics-cantors i instrumentistes entre els quals destacà el seu nebot Tomàs Milans i Campús -fill del seu germà Carles, organista de Martorell- el qual assumí el magisteri de la capella de música de Sants Just i Pastor de Barcelona entre 1733 i 1763. Tomàs Milans traspassà a Girona la nit del 18 al 19 de gener de 1742. L'endemà mateix rebé sepultura al vas familiar de la parròquia de Sant Pere i Sant Pau de la seva vila natal. És de suposar que Tomàs Milans va recollir una bona part del repertori musical que actualment es conserva a l'arxiu parroquial, una gran part del qual pertany als gèneres de la música eclesiàstica, en llatí i romanç, del Barroc musical hispànic.

Descripció del manuscrit:

Títol diplomàtic: «Duo à la Virgen SSma / Con Violines / Qué soberano prodigio / Milans»
 Incipit literari: Qué soberano prodigio.

Veus solistes: Tiple 1/2.

Instruments: Violí 1/2, Baix per als Violins, Acompanyament a Duo.

Tonalitat: Sol M.

Format: 7 bifolis apaïrats.

Datació aproximada: Primer terç del segle XVIII.

Estat de l'obra: Complet.

Context i descripció:

Tot i el títol de «Duo» expressat en el manuscrit, l'obra palesa la seva adscripció al gènere Cantata. Aquest gènere aparegué a Itàlia a principis del s. XVII i en el decurs d'aquell segle els seus elements estilístics i estètics van anar penetrant en el si del repertori hispànic. La vinguda a Barcelona de la capella musical de l'arxiduc Carles d'Àustria, entre els anys 1705 i 1713, sota la direcció del mestre de cant napolità Giuseppe Porsile, va significar la recepció de nous repertoris musicals amb els seus gèneres i les corresponents tècniques i estils interpretatius propis dels músics italians, la presència dels quals va enriquir en gran mesura la vida musical de Catalunya. Aquells anys, Barcelona assistí a l'audició de les primeres òperes italianes d'Antonio Caldara i Giuseppe Porsile, entre d'altres, un fenomen que rebé en l'adopció de les novetats de la música escènica italiana. Fou emig d'aquell context, entre els anys 1705 i 1714, quan Tomàs Milans i Godayol va assumir la direcció de la capella musical del Palau de la Comtessa de Barcelona, l'única capella nobiliària de la ciutat i una de les més destacades, al costat de les de la catedral i Santa Maria del Mar.

La cantata s'articula a través de l'estructura següent:

- 1.— «Duo» [o Introducció], Qué soberano prodigio, escrit per a dos Tibles (Ti 1/2), Violins (VI 1/2) i Acompanyaments (B als VI i Ac), en tonalitat de Sol M i compàs de 3/4.
- 2.— «Recitado», Quien es esta fragante hermosa nube, per a Ti 2 i Ac, en Mi m.
- 3.— «Aria / M[uch]o Ayre», Esta es María, per a Ti 1, VI 1/2 i Ac, Sol M, 3/4; ària da capo, escrita en forma de duet.
- 4.— «Recitado», Quien es esta, per a Ti 1 i Ac, en Do M (cadença La m).
- 5.— «Aria», Esta es la gloriosa, per a Ti 2, VI 1 i Ac, en La m, 6/8; ària da capo a ritme de siciliana.
- 6.— «Remate», El cielo y la tierra, per a Ti 1/2, VI 1/2, B als VI i Ac, en Sol M, 3/4; escriptura de duet en estil imitatiu que tanca de forma circular l'estructura de l'obra.

Autor de la fitxa:

Josep Maria Gregori i Cifré, musicòleg

Bibliografia

Sobre la capella de música vegeu: BONASTRE, F., GREGORI, Josep M., GUINART, A. [Col], *Inventaris dels fons musicals de Catalunya: Fons de l'església parroquial de Sant Pere i Sant Pau de Canet de Mar*, Barcelona, Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, 2009, 2 volums; DD.AA. La Capella de música de Canet de Mar *Sot de l'Aubó* núm. 30 (2009)[en línia a www.raco.cat] i *MAS, X. i SÀIZ, C. "La Capella de Música de la parròquia de Sant Pere i Sant Pau. La catedral de la Costa dels segles XVII i XVIII", Sot de l'Aubó* núm. 30 (2009), p. 3-18. [en línia a www.raco.cat]